

OSVIITTA

Vihreys virkistää

Kaupunginpuutarhuri Mari Nenonen tietää,
että viheralueet vaikuttavat jopa ihmisten terveyteen.
sivu 12

**PUNAINEN PIKKUBEGONIA
KUKKII RAKKAILLE**

sivu 4

**HAUTAUSMAAKIN ON
KULTTUURIKOHDDE**

sivut 8-9

KOTKA-KYMIN
SEURAKUNTA

PYHTÄÄN SEURAKUNTA
PYTTIS FÖRSAMLING

PÄÄKIRJOITUS

Viljelyä ja varjelua

Ympäristöpuhe on tullut vauhdilla kirkkoon ja seurakuntiin. Se on hyvä, sillä maapallon monet ongelmat ovat todellisia ja ympäristötietoisuudella on sakasteissa ja leirikeskuksissa väliä.

Kristinuskon sanomaan kuuluu ihmisen vastuu luomakunnasta. Raamatun mukaan Jumala antoi ihmisen tehtäväksi viljellä ja varjella luomakuntaansa. (1. Moos. 1–2).

Luomiskertomuksessa Jumala luo meren, maan, kasvi- ja eläinkunnan sekä ihmisen, jonka tehtäväksi annetaan viljellä ja varjella maata, vesiä ja niiden mahdollistamaa elämää. Viljelemiseen ja varjelemiseen sisältyy vastuu kaiken luodun suojelemisesta. Ihmisen on huolehdittava luomakunnasta niin, ettei sitä turmella eikä käytetä väärin.

Kristillinen ympäristöajattelu lähtee siitä, että ihminen on osa luontoa, luotua. Ihminen on myös vastuussa Jumalalle siitä, miten hän luontoa kohtelee.

Luonto antaa voimaa ja virkistystä. Tuntuu, että erityisesti korona-aikana luonto ja luonnossa liikkuminen sai aivan uudenlaisen merkityksen. Kansallispuistojen kävijämäärät lisääntyivät ja kaupunkien puistoissa oli tunkua. Luonto oli paikka, mihin mennä ja turvautua.

Pitkän talven jälkeen tämä kevään vihreys tuntuu jotenkin erityisen hyvältä.

Meillä sekä Kotka-Kymin että Pyhtään seurakunnat ovat hakemassa Kirkon ympäristödiplomia. Ympäristödiplomi toimii työkaluna, jonka avulla toteutetaan kirkon energia- ja ilmastostrategian tavoitteita.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on sitoutunut työhön ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Kirkko on hiilineutraali vuonna 2030. Tällöin kasvihuonekaasupäästöjä on vähennetty 80 % nykytasosta ja loput 20 % kompensoidaan mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi kiinnittämällä huomiota seurakuntien omistamien metsien muodostamaan hiilivarastoon.

Viime viikot olen seurannut, miten luoto herää pitkästä talvihorroksesta kevään ja kesän väriloistonsa. Ihailen puissa hiirenkorvia, auringonsäteitä ehkä vähän likaisissa ikkunoissa, kevätpurojen solinaa, lintujen laulua ja aamukasteen tuoksua. Pitkän talven jälkeen tämä kevään vihreys tuntuu jotenkin erityisen hyvältä.

Kevään vihreys on aivan omanlaisensa - herkkä ja heleä. Juuri puhjenneet lehdet ovat pieniä ja niiden ohuuden tuntee sormissaan. Nämä viikot ovat yksi suosikkivuodenai- kani. Tänäkin kesänä luonto puhkeaa loistonsa ja saamme nauttia Jumalan luomasta luonnosta. Muistathan siis viljellä ja varjella sitä!

*Emilia Pulkki
Päätoimittaja*

Seurakuntavaalien ehdokasasettelu käynnissä

Seurakuntiin valitaan uudet luottamushenkilöt ensi syksyn vaaleissa kaudelle 2023–2026. Vaalipäivä on 20.11.2022. Ennakoäänestys järjestetään 8.–12.11.2022.

Seurakuntavaalit toimitetaan neljän vuoden välein. Marraskuussa valitaan 367 seurakuntaan yhteensä noin 8 000 uutta luottamushenkilöä. He päättävät mm. siitä, keitä valitaan seurakunnan työntekijöiksi, minkälaisia kerhoja pidetään ja keitä autetaan – missä ja miten. Seurakuntavaalit ovat paikallisvaalit. Seurakuntalaisille tämä tuo erinomaisen mahdollisuuden vaikuttaa kirkon työhön omissa lähiympäristöissä. Vaaleissa valitaan paikallisen seurakunnan kirkkovaltuuston jäsenet. Kirkkovaltuustot päättävät paikallisesti seurakunnan toimintaan, henkilöstöön ja talouteen liittyvistä asioista.

Seurakuntien luottamushenkilöt vaikuttavat osaltaan laajemminkin siihen, millainen on kirkon tulevaisuus. Paikalliset luottamushenkilöt valitsevat aikanaan maallikkoedustajat kirkolliskokoukseen, joka on koko kirkon korkein päättävä elin.

Seurakuntavaalit ovat ainoat valtakunnalliset vaalit, jossa jo 16-vuotiaat saavat äänestää. Ehdokkaaksi voi asettua 18 vuotta täyttänyt konfirmoitu kirkon jäsen.

Tule ehdokkaaksi ja äänestämään sellaisena kuin olet - olet uskottu, toivottu ja rakastettu

Tavoitteena on saada jokaiseen seurakuntaan kaikenikäisiä, erilaisissa elämäntilanteissa olevia luottamushenkilöitä eri aloilta. Äänestäminen on hyvä tapa vaikuttaa oman seurakuntasi asioihin. Olemme kaikki tervetulleita kirkkoon ja äänestämään. Me kaikki olemme uskottuja, toivottuja sekä rakastettuja.

Ehdokasasettelu syksyn seurakuntavaaleihin on käynnissä ja päättyy 15.9.2022. Ehdolle asetetaan valitsijayhdistyksen kautta. Valitsijayhdistysten perustamisasiakirjat on jätettävä hyväksyttäväksi 15.9.2022.

Valitsijayhdistysten taustat voivat olla hyvin erilaisia. Yhdistyksen taustalla voi olla esimerkiksi puolue tai herätysliike, mutta valitsijayhdistyksen voi perustaa myös esimerkiksi kaupunginosan tai jonkin yhdistävän paikallisen teeman äärelle. Ehdokkaita voi yhdistää ajatus vaikkapa nuorten aseman vahvistamisesta, ympäristötyön tai jumalanpalveluselämän kehittämistä tai tasa-arvon edistämisestä kirkossa.

*Lisätietoja vaaleista
www.seurakuntavaalit.fi
www.kotka-kyminseurakunta.fi/seurakuntavaalit*

uskottu toivottu rakastettu

#SEURAKUNTAVAALIT SUOMEN EV. LUT. KIRKKO[†]

TEKIJÄT

23. vuosikerta

Julkaisija:

Kotka-Kymin seurakunta
Pyhtään seurakunta

Päätoimittaja:

Emilia Pulkki
emilia.pulkki@evl.fi

Toimitussihteeri:

Heidi Nevalainen
heidi.nevalainen@evl.fi

Osviitan toimitusneuvosto:

Seppo Karjalainen Isabel Pekonen
Stiina Kiiveri Mervi Liimatainen
Kai Takkula (Elsa Sihvolan sijainen)

Jakelu:

Kaupunkilehti Ankkuri/
SSM Itä-Suomi Oy
Jakelumuistutukset, p. 05 226 6300

Pyhtään seurakunta

Kirkkoherranvirasto
Motellikuja 4, 2.krs, 49220 Siltakylä
Avoimma ma ja ti klo 9-15 sekä to
klo 11-17
p. 044 743 1040
pyhtaa.kirkkoherranvirasto@evl.fi

Kotka-Kymin seurakunta

kirkkoherranvirasto.kotka-kymin@evl.fi

Kirkkoherranvirasto (Kotkansaari)

Avoimna arksin klo 9-15
Kotkan seurakuntakeskus
Mariankatu 14 E, 48100 Kotka
p. 040 196 7533

Kirkkoherranvirasto (Karhula)

Avoimna arksin klo 9-15
Karhulan seurakuntakeskus
Karhulantie 33, 48600 Kotka
p. 040 196 7533

**Kun sinä lähetät henkesi,
se luo uutta elämää.**

Ps. 104:30

On ollut etuoikeus, kun olen saanut tuoda Jumalan sanan kaikkeen, mitä olen tehnyt.
– Kari Ihatsu

Kari Ihatsu halusi tulla kuvatuksi Höyterissä, koska se on rakas paikka, jonne hän toivoisi tämän ajan nuorten aikuistenkin löytävän.

Aina evankeliumi edellä

Kari "Kapa" Ihatsu on ollut tuttu kasvo seurakunnassa yli 40 vuotta. Alalle päätyminen oli kiinni minuuteista, mutta työstään hän on pitänyt niin paljon, ettei ennen eläkepäiviä tarvittu aamukampaa.

Teksti ja kuva: Heidi Nevalainen

Ensin sovitaan tapaamispaikka. Missä eläkkeelle pian jäävä **Kari Ihatsu** haluaisi muistella pitkää uraansa? Vastaus tulee pian: mennään Höyteriin. Entiselle Kymin seurakunnan nuoriso-ohjaajalle se on erittäin tuttu paikka.

– Tämä on rakas ja raskas paikka. Mutta tämänhän on työpaikka. Tähän on liittynyt aina iso vastuu lapsista ja nimenomaan heidän turvallisuudestaan. Nythän minä en enää vastuusta tiedä mitään, Ihatsu vitsailee nauraen.

Kari Ihatsu, eli tutummin Kapa, on nimittäin viimeiset vuodet tehnyt töitä aikuisten parissa. Hän on järjestänyt Kotka-Kymin seurakunnassa mm. Sanan ja rukouksen iltoja ja miesten saunailtoja sekä organisoinut raamattu- ja rukouspiirejä.

– Työstäni olen tykännyt kuin hullu puurosta. Jotkut laskee päiviä, milloin pääsee eläkkeelle, mutta minä en ole sitä tehnyt. Mutta nyt vedetään pöytä puhtaaksi joka asiasta ja pidetään huilitauko.

Kiireellä nuorisotyön junaan
Aprillipäivänä Ihatsulle tuli täyteen 38 virkavuotta Kymin ja Kotka-Kymin seurakunnassa. Se on pitkä aika. Etenkin, kun alun perin mies kouluttautui ihan muihin hommiin.

– Kävin ammattikoulussa rakennuspuolen linjan ja ensimmäinen työpaikkani oli A. Ahlströmin Karhulan tehtaiden konepajalla.

Kymin seurakunnan nuorisotyössä silloin työskennellyt **Maija Nykänen** kuitenkin kannusti Ihatsua opiskelemaan nuorisotyötä. Niinpä Ihatsu päätyi Pieksämäelle sisälähetysseuran opistolle – tosin se oli kirjaimellisesti hyvin pienestä kiinni.

– Soitin rehtorille, että kannattaako minun lähteä pääsykokeisiin, kun en ollut käynyt lukiota. Siinä vaiheessa juna oli ehtinyt jo lähteä Kotkasta ja ennen meitä oli vain yksi pysäkki. Rehtori vastasi, että äkkiä junaan sieltä. Juoksin junalle. Jos olisin myöhästynyt, se olisi todennäköisesti jäänyt siihen.

– Myöhemmin eräs entinen opettajani tuli kertomaan, että sinullahan oli jo yhteiskoulun ammatinvalintapapereissa toiveena nuoriso-ohjaaja.

Kaikki alkoi pingiksestä
Innostus nuorisotyöhön ja seurakuntaan tuli jo lapsuudesta. Entinen rovasti **Jari Pennanen** piti Kierikkalassa kerhoa, johon alle kymmenvuotias Kari Ihatsukin ahkerasti osallistui.

– En mieltänyt, että se oli erityisesti seurakunnan toimintaa. Siellä oli mukava olla, siellä oli kaikki kaverit. Pennanen luki jatkokertomusta ja pakkohan se oli mennä kuuntelemaan, miten se jatkuu. Ja riitelemään serkun kanssa, kuka saa pelata pingistä.

Sitten koitti vuosi 1972 ja Ihatsun oma rippileiri. Se innosti nuoren miehen osallistumaan myös kerhonohtajajakoulutukseen.

– Sain oman kerhon Pernoosta ja pidin muistaakseni viisi perättäistä vuotta kerhoja siellä. Kaikki sen alueen lapset tuli sinne, koulu oli aina ihan täynnä, kun kerhoja pidettiin. Parhaimmillaan minulla oli kerhoja melkein joka viikonpäivälle. Myöhemmin kerhojen ohjaamisesta ja leirien vetämisestä tuli sitten työ.

Väen paljous ei pelota

Mikä kerho- ja leirielämässä sitten kiehtoo? Kysymys saa hetkeksi Ihatsun hiljenemään.

– Se on aika hyvä kysymys. Mutta se, että sai olla yhdessä toisten kanssa tekemisissä. Ja kuuluminen joukkoon. Minulla on aina ollut verissä se, etten ole halunnut pelkästään seurata sivusta, mitä tehdään, vaan että pääsee ohjamaan toimintaa.

Mitä enemmän porukkaa on paikalla, sitä enemmän Ihatsu nauttii.

– Väen paljous ei pelota vaan se, että jos ei olekaan sakkia paikalla. Minne se väki menee?

Työn alkuvuosina leireillä saattoi parhaimmillaan olla liki 90 ihmistä: 60-70 poikaa ja lisäksi ohjaajat.

– Jos leirillä oli alle 50 poikaa, ajattelin, että eikö nämä enää viitsi tulla.

Sittemmin lasten ja nuorten vapaa-ajasta alkoivat kilpailla erilaiset pelilaitteet ja muut koneet sekä urheiluharrastukset.

Höyterissä istuessa on hyvä miettiä myös tulevaa. Kari Ihatsu toivoisi, että nuoret ottaisivat tänäkin päivänä Höyterin omakseen. Itse asiassa hän toivoisi, että seurakunnassa olisi paikka ihan kaikille. – Seurakunta ei valikoi niin, että siellä on tilaa ainoastaan tietynlaisille henkilöille. Tästä toiminnan laajuudesta jokainen löytää paikkansa, jos vaan haluaa tulla.

Mutta yksi olennainen olisi silti muistettava: aina evankeliumi edellä.

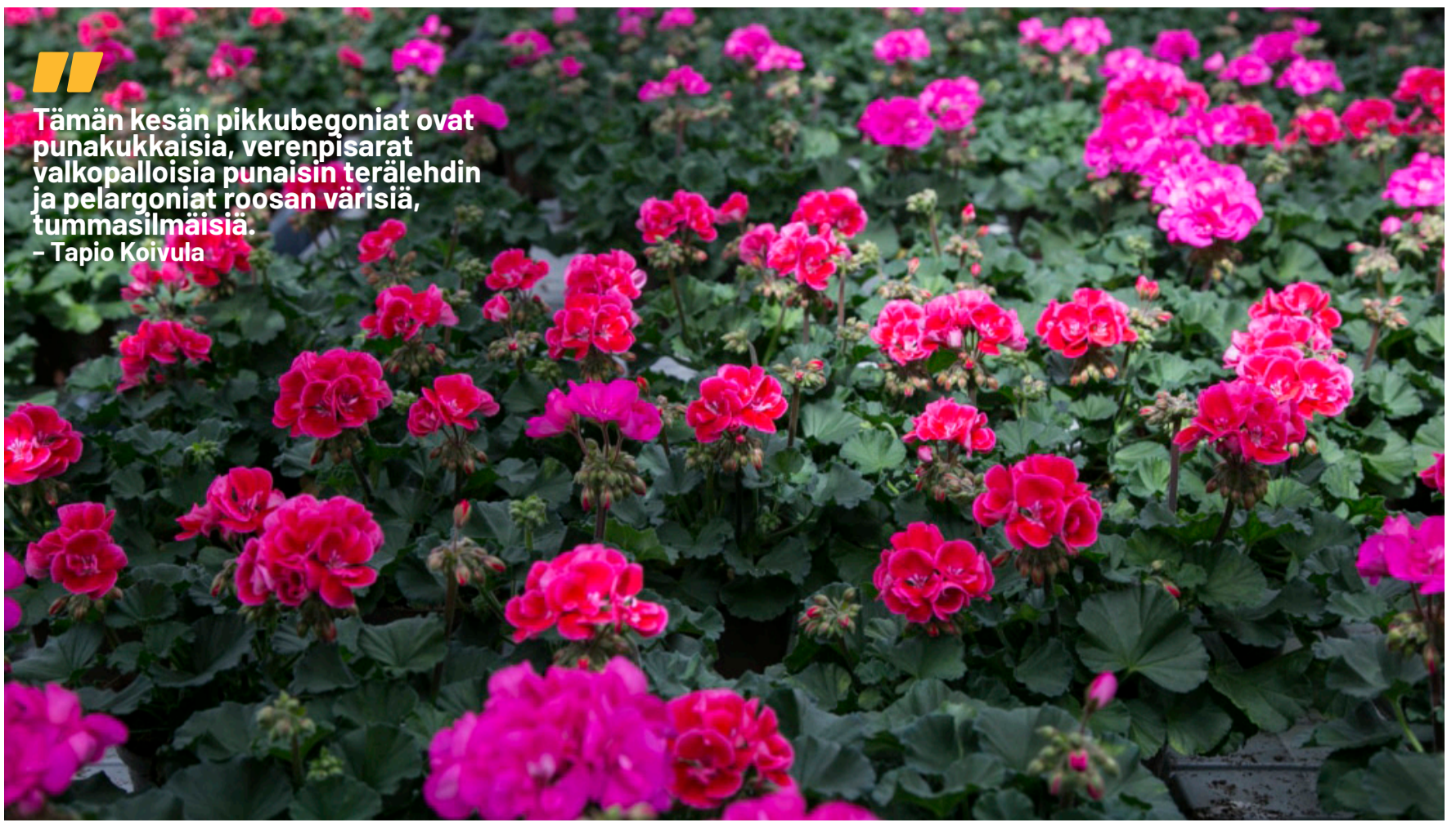
– Eräs opettajani sanoi, että jos halutaan viihdyttää, niin muut tekee sen paljon paremmin kuin seurakunta. Viihtyäkin saa, mutta evankeliumi edellä on mentävä paikkaan kuin paikkaan.

– En ole pitänyt koskaan evankeliumia pakkopullana, vaan on ollut etuoikeus, kun olen saanut tuoda Jumalan sanan kaikkeen, mitä olen tehnyt.

Minä luotan sinun armoosi, saan iloita sinun avustasi.

Ps. 13:6

Tämän kesän pikkubegoniat ovat punakukkaisia, verenpisarat valkopalloisia punaisin terälehdin ja pelargoniat roosan värisiä, tummasilmäisiä.
– Tapio Koivula

Kotka-Kymin seurakunnan hoidossa oleville haudoille istutetaan tänä kesänä pelargonioita, pikkubegonioita ja verenpisaroita.

Kukkia haudoille

Kesäbegoniat, verenpisarat ja pelargoniat ilahduttavat Kotkan hautausmailla. Kesäksi seurakunta on tilannut n. 22 000 kukkaa.

Teksti: Ulla-Maija Sievinen, kuva: Kauppapuutarhaliitto

Kesäbegoniat eli pikkubegoniat, verenpisarat ja pelargoniat kukkivat tänä kesänä kotkalaisilla hautausmailla. Ne istutetaan paikoilleen kesäkuun kahden ensimmäisen viikon aikana.

– Meille tulee noin 22 000 kukkaa, kertoo Kotka-Kymin seurakunnassa hautausmaista ja kesätyöntekijöistä vastaava työnjohtaja **Niina Rahola**.

Hautakukkien tulee Raholan mukaan olla sellaisia, jotka eivät vaadi kasvinsuojeluaineiden käyttöä ja jotka selviytyvät niin kuumina kuin sateisinakin kesinä. – Samettikukkaa on käytetty, mutta kuin huomasimme, että peltoetanat rakastavat niitä, luovuimme niistä. Tämän kesän kukat ovat perinteisiä, terveitä kasveja, joita ötökät eivät syö.

Kukkakuorma saapuu Kustaan päivänä

Kaikki kukat saapuvat kerralla kesäkuun kuudentena päivänä, suoraan eri hautausmaalle, joita Kotkassa on kaksitoista. Sitten alkaa kova suhina, kun kukkia viedään ja istutetaan haudoille.

Tätä ennen hautausmaat on siivottu ja haravoitu, ja kausityöntekijöille on tulos-tettu listat hoidettavista haudoista.

Jos ilma on tässä vaiheessa kovin kylmää, taimet voidaan aluksi siirtää sisätiloihin. Jos halla yllättää, kun kasvit ovat jo paikoillaan, asiaa autetaan yösadetuksella.

– Viime kesänä helle tuli juuri tuohon istutusten aikaan, ja se on kasveille yhtä

pahaa kuin halla. Toivomme siis 18 lämpöastetta ja puolipilvistä säätä, Niina Rahola kertoo hymyillen.

Juhannukseen mennessä kaikki kukat on sitten istutettu ja tarkastettu.

Kynttilälyhdyt pois kesäksi

Seurakunnan hoidossa on noin 4 000 hautaa. Suureen osaan niistä seurakunnan työntekijät istuttavat kukat.

Joihinkin haudoille seurakunta on omaisten toiveesta istuttanut perennoja eli monivuotisia kasveja, esimerkiksi kuunliljoja, kurjenpolvia ja uutena tulokkaana täpläimikkää. Perennahoidot ovat lisääntymään päin.

Osalle haudoista omaiset itse tuovat kesäkukat. Seurakunta vastaa siitä, että nämä kaikki haudat kastellaan, lannoitetaan ja nurmikot hoidetaan.

Millaisia näiden itse tuotavien kesäkukkien sitten tulisi olla?

– Mahdollisimman terveitä kasveja. Taimistolla tai kukkakaupassa kannattaa keskustella asiantuntijan kanssa. Kukki-en viihtymiseen vaikuttaa myös se, onko lähellä suuria puita ja miten aurinkoinen paikka on.

Niina Rahola sanoo, että maata myöten rönsyilevät ja puuvartiset kasvit eivät hautausmaalle sovi.

Haudoille laitetaan usein myös kynttilälyhtyjä, joskus enkeleitäkin.

– Toivomme, että nämä viedään seurakunnan hoitohaudoilta kesän ajaksi pois, koska ne työllistävät meitä varsin paljon, Niina Rahola kehottaa.

Ympäristödiplomiin sisältyvä kartoitus hautausmailla on parhaillaan käynnissä. Tähän liittyvät kasvinsuojeluaineiden käyttämättömyys, perennahoitojen suosiminen ja yksi kynttilä haudalle -periaate. Jätettä pyritään vähentämään ja lajittelemaan.

Taimet kasvoivat Elimäellä

Haudoille tuotavat kukat kasvoivat Elimäellä Tapio Koivulan puutarhassa. Kukkia kotkalaisille hautausmaalle on tuotu sieltä jo noin 15 vuoden ajan.

Pistokkaat saapuivat Elimäelle Euroopasta ja Luumäeltä. Tullessaan ne olivat 1-5 sentin mittaisia, pieniä ja tomeria, ja ne istutettiin kasvihuoneeseen huhtikuun alkupuolella. Sen jälkeen niitä on kasteltu, ravittu ja harvennettu, ja verenpisarat on latvottu.

– Tämän kesän pikkubegoniat ovat punakukkaisia, verenpisarat valkopalloisia punaisin terälehdin ja pelargoniat roosan värisiä, tummasilmäisiä. Ne kukkivat läpi kesän, ja se on yksi syy niiden valintaan, kertoo yrittäjä **Tapio Koivula**.

Tänä keväänä kasvihuoneissa on kasvanut kaikkiaan 300 000-400 000 tainta.

Koivulan puutarha on vuonna 1951 aloittanut perheyrittys, Tapion isän Riku Koivulan perustama. Nykyisin työssä

on mukana poika Niklas Koivula, joka vastaa esimerkiksi kuljetuksista – ja tuo kukat myös Kotkaan.

– Meidän pääsuuntamme on sopimusviljely ja lisäksi on vähän tukku- ja vähittäiskauppaa. Pitkäaikaisia yhteistyökumppaneita, kaupunkia ja seurakuntia meillä on noin kymmenen, Tapio Koivula sanoo.

Kotka-Kymin seurakunnan haudoista vastaaville ihmisille Tapio Koivula antaa täyden tunnustuksen:

– Siellä ovat todelliset ammattilaiset asialla.

22 000 KUKKAA HAUDOILLE

- Kotka-Kymin seurakunta hoitaa n. 8 000 hautaa. Niitä varten on tilattu n. 22 000 kesäkukkaa, jotka istutetaan kesäkuussa.
- Pyhtään seurakunta hoitaa n. 450 hautaa. Niitä varten on tilattu noin 2 100 kesäkukkaa.
- Haudalle sopivien kukkien valinnassa kannattaa pyytää asiantuntijan apua ja huomioida paikan valoisuus ja isojen puiden läheisyys.
- Hautojenhoidon hinnastot on nähtävillä osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi/info-ja-asiointi/hautausasiat sekä www.pyhtaanseurakunta.fi/info-ja-asiointi/hautaus-ja-hautojen-hoito.

Kotka-Kymin seurakunnan ylipuutarhuri Hannamari Kovakoskelle rakkain hautausmaa on Helilä. Sinne on siunattu äiti ja vaari.

Hoidetaan arvonsa mukaisesti

Kotka-Kymin seurakunnan ylipuutarhuri Hannamari Kovakoski viihtyy hautausmailla. Kiireessäkin on aikaa kohdata asiakas niin, että kaikille jää hyvä mieli.

Teksti ja kuva: Hannele Niemi

Toukokuun toisena tulivat kausityöntekijät. Kotka-Kymin seurakunnan hautaus-toimeen heitä otettiin nelisenkymmentä.

– Into pinkeinä tulivat, iloitsee ylipuutarhuri **Hannamari Kovakoski**.

Hautausoimessa eletään nyt vuoden kii-reisintä aikaa, sillä hautausmailla piisaa hoidettavaa. Kotka-Kymin seurakunnalla on kaikkiaan 12 hautausmaata ja kaksi sankarihautausmaata. Seurakunnan vel-vollisuus on pitää kaikki hautausmaansa alueineen ja reuna-alueineen niiden arvoa vastaavassa kunnossa.

Hautausmaiden ohella seurakunnalla on viheralueita kirkkopuistoista kiinteistöpi-hoihin, kaikkiaan 80 hehtaaria.

Hannamari Kovakoski on työskennellyt Kotka-Kymin seurakunnassa vuodesta 2004, alkuun kausityöntekijänä ja vuo-desta 2006 lähtien työnjohtajana ja nyt ylipuutarhurina. Hänen vakinaiseen tiimiinsä kuuluu työnjohtajan lisäksi kaksi erityisammattimiestä.

Ylipuutarhurin vastuulla ovat muun muassa haudanhoitosopimukset, laskutus ja muistomerkkisuunnitelmien hyväksyminen. Esimies joutuu usein myös juoksutyön tehtäviin; varmistamaan, että työporukalla on selkeät ohjeet ja tarvittavat välineet.

Aikaa ottaa osaa

Kovakosken oma hautausmaihin liittyvä kiire alkaa heti vuodenvaihteen jälkeen.

Asiakaspalvelutyötä, kohtaamisia, pitkiä puheluja. Niihin kaikkiin on varattava aikaa, otettava osaa suruun, kuunnelta-va, ymmärrettävä ihmisten huoli ja yksinäisyys.

Tähän törmäävät usein myös konkreettisesti hautausmailla työskentelevät. Heille osuu suora palaute, paljon positiivista ja joskus pettymyksen sävyttämää, kuten: ”Miksi meidän haudalla ei viime kesänä kukkinut pelargonioita?”

Kaikki palaute otetaan vastaan, ja kysymyksiin pyritään aina vastaamaan.

– Niin, että kohtaamisista jäisi kaikille hyvä mieli. Yritämme myös ottaa opiksemme palautteesta.

Täällä oivaltaa oman pienen osansa luonnon kiertokulussa ja koko maailmankaikkeudessa.

– Hannamari Kovakoski

Suomessa hautausmaa on osa luontoa, jossa suomalainen on tottunut hoitamaan suruaan. Näin kesän korvilla hautausmaatakin hoidetaan. Kohta käynnistyvät istutukset. Ensimmäisinä maahan pääsivät siniset ja valkoiset orvokit, Kaatuneiden muistopäivän kunniaksi jo toukokuun puolivälissä.

Pienesti punaista

Kesäkuun alku on tiukka rupeama. Haudoilta istutetaan vuosittain noin 22 000 kukkaa; vanhanajan kesäbegoniaa, pelargonioita, verenisarjaa. Sortimentti pidetään pienenä ja enempi vähempi punaisena tai vaaleanpunaisena.

Kukat ja värit ovat makuasioita, joista hautausoimi ei lähde kiistelemään. Kotka-Kymin seurakunnassa on noin 4000 hoitohautaa, joten:

– Päätös kukista tulee meiltä.

Istutukset on tehty juhannukseen mennessä. Perisuomalaisen lomakauden käynnistyttyä alkaa usein myös vilkas liikenne sukuhaudoille.

Viikon trafiikkia seuraa yleensä autuas hiljaisuus. Hautoja toki hoidetaan, ny-pitään, kitketään ja kastellaan. Pidetään yllä luonnon monimuotoisuutta muun muassa välttämällä keinotekoisia myrkyjä. Rikkakasvit tainnutetaan etikalla. Syksyllä alkaa taas uusi rumba, toisinpäin. Kukat pois haudoilta, maata kääntämään ja heti kohta jo haravoimaan. Syksyyn osuu myös kiinteistö- ja hautausoimien luottamushenkilöiden hautausmaakat-selmus.

Hakea sielunrauhaa

Leikkaus- ja anestesiahoitajaksi aikanaan valmistuneesta Hannamari Kovakoskelta tuli seurakunnan puutarhuri sattumalta, kun hoitoalan töitä ei ollut tarjolla. Viherluomestarin tutkinnon hän

suoritti taannoin, vahvistaakseen teoria-pohjaansa, ja omaksi ilokseen.

Hautausmailla hän muistaa viihtyneensä aina.

– Täällä oivaltaa oman pienen osansa luonnon kiertokulussa ja koko maailmankaikkeudessa.

Hautausmailla näkyvät myös ajanhenki ja trendit. 70–80-lukujen matkalaukkumalli muistokivissä on vaihtunut yksilöllisyyden korostukseen.

Oikeisiin puutarhatöihin Kovakoski ehtii enää harvoin. Tosin lähiaikoina valmistu-vassa Hiljaisuuden puutarhassa hänkin pääsee upottamaan kätensä multa. Helilän kappelin viereen syntyvä viheralue herkistää ylipuutarhurin.

– Siellä voi vain istuskella ja hakea sielunrauhaa.

»Kasvagoon maa vihreyttä, siementä tekeviä kasveja ja hedelmäpuita, jotka maan päällä kantavat hedelmässään kukin lajinsa mukaista siementä.»

1. Moos: 1:11

HIILINEUTRAALI KIRKKO 2030

Seurakuntien ympäristötyössä tarkastellaan koko seurakunnan toimintaa eli kaikkea kahvin valinnasta metsänhoitoon ja liikkumisesta lajitteluun.

Viljelijänä ja varjelijana

Kotka-Kymin ja Pyhtään seurakunnat valmistelevat molemmat ympäristödiplomin hakemista. Seurakunnissa halutaan kannustaa kaikkia kunnioittamaan Jumalan luomaa maailmaa.

Teksti Heidi Nevalainen, kuvat: Kirkon kuvapankki ja Pixabay

Pyhtään ja Kotka-Kymin seurakunnat hakevat molemmat lähiaikoina ympäristödiplomia. Kirkon ympäristödiplomi on järjestelmä, jonka avulla seurakunnat voivat kantaa vastuutaan ympäristöstä.

Kotkassa ympäristödiplomi haettiin aikoinaan Kotka-Kymin seurakuntayhtymälle, mutta kun yhtymä lakkasi olemasta seurakuntien yhdistyessä, ei diplomikaan enää ollut voimassa. Niinpä ympäristödiplomia tulee nyt hakea uudelleen.

Kotka-Kymin seurakunnassa tavoitteena on saada ympäristödiplomi vuoden 2023 loppuun mennessä. Pyhtäällä on tarkoitus saada diplomi jo tämän vuoden, 2022, aikana.

Kaikki mukaan varjelemaan

Pyhtään seurakunnan kirkkoherra **Marjo Kujala** kertoo, että seurakunta lähti hakemaan ympäristödiplomia, koska seurakunnassa on aitoa kiinnostusta kehittää toimintaa ympäristöystävällisempään suuntaan.

– Tarjoiluissa on siirrytty käyttämään luomutuotteita aina, kun se vain on mahdollista. Lisäksi kehitämme esimerkiksi maatuvan jätteen uudelleen käyttöä hauausmailla.

Seurakuntalaisilta toivotaan muun muas-

sa tarkkuutta jätteiden lajittelussa hauausmailla. Lajittelun ohella olisi hyvä myös vähentää syntyvän jätteen määrää.

– Kannustamme kaikkia suojelemaan ja varjelemaan tätä ainutkertaista Jumalan luomaa maailmaa, sanoo Kujala.

Kirkkokahvit Reilua kauppaa

Käytännössä ympäristödiplomi on pitkä luettelo erilaisia toimenpiteitä, joita seurakunnat voivat tehdä ympäristön hyväksi. Lista on monipuolinen: siellä puhutaan niin kiinteistöjen lämmityksestä kuin lasten ympäristökasvatuksestaakin. Diplomissa huomioidaan muun muassa

Kannustamme kaikkia suojelemaan ja varjelemaan tätä ainutkertaista Jumalan luomaa maailmaa.

– **Marjo Kujala**

myös lajittelu, liikenne, ympäristöystävällinen ruoka ja metsänhoito.

Alkuvaiheessa seurakunnat tekevät niin sanotun ympäristökatselmuksen eli käyvät läpi diplomissa mainittuja asioita ja

sitä, mikä niiden tilanne seurakunnassa tällä hetkellä on. Katselmuksen perusteella seurakunnat laativat ohjelman eli suunnitelman siitä, mitä diplomissa mainituille asioille jatkossa tehdään. Jos esimerkiksi Reilun kaupan kahvia ei vielä ole tarjolla, tehdään suunnitelma siitä, missä ja milloin sen käyttö alkaa. Kotka-Kymin seurakunnassa Reilun kaupan kahvit ja teet tulevat tarjolle kirkkokahveille ensi syksystä alkaen.

Taustalla luomistyön kunnioitus

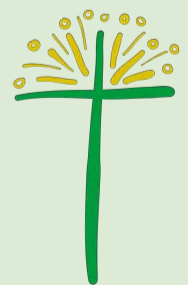
Suomen evankelisluterilainen kirkko suosittaa, että kaikilla seurakunnilla olisi ympäristödiplomi viimeistään vuoteen 2025 mennessä. Seurakuntien ympäristötyö on osa kirkon ilmasto-ohjelmaa. Siihen sisältyy myös tavoite olla hiilineutraali vuonna 2030.

Kirkon ilmasto-ohjelman lähtökohtia ovat kiitollisuus, kunnioitus ja kohtuu. Sen mukaan kristinusko on vastavoima kulutuskulttuurille, ja kirkon tulee arvioida oman toimintansa ilmastovaikutuksia. Kirkko on Suomessa merkittävä ilmastovaikuttaja.

– Kristillisen uskon näkökulmasta kysymys on siitä, ymmärtääkö ihminen saaneensa Jumalalta tehtävän toimia paitsi viljelijänä myös varjelijana, toteaa arkkipiispa **Tapio Luoma** kirkon ympäristökäsikirjassa.

HIILINEUTRAALI KIRKKO

- Suomen evankelis-luterilainen kirkko on asettanut tavoitteeksi olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.
- Kirkko aikoo vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % ja kompensoida loput 20 %.
- Tavoitteena on myös, että kirkko yhteiskunnallisena toimijana vaikuttaa aktiivisesti ilmastoasioiden puolesta.
- Kirkko suosittaa, että kaikilla seurakunnilla on ympäristödiplomi vuoteen 2025 mennessä.

HIILINEUTRAALI KIRKKO
2030

Hautausmaillakin on tärkeää lajitella jätteet. Laita maatuivat roskat biojätteeseen ja metallijäte omaan keräykseensä.

Hautausmaalla on helppo lajitella

Biojäte kompostoituu mullaksi, metalli menee kiertoon ja sekajäte energiaksi, joten hautausmaillakin on tärkeää lajitella oikein.

Teksti ja kuva: Heidi Nevalainen

Hautausmailla roskien lajittelu on helppoa. Käytössä on tyypillisesti vain kolmea erilaista jätteastiaa: biojäte, metalli ja loppu- eli sekajäte. Enempää ei oikeastaan edes tarvita, sillä näistä löytyy oikea paikka melkein pä kaikelle roskalle, jota hautausmaalla käyvällä on käsissään.

Metalli erotellaan hyvin

Metallin lajittelu sujuu hautausmailla kävijöiltä parhaiten, kertoo Kotka-Kymin seurakunnan kausityönjohtaja **Niina Rahola**. Hautausmailla tyypillisimpiä metalliroskia ovat hautakäynttilöiden metalliset kansihaatut sekä rikki menneet metalliset lyhdyt.

Pyhtään seurakunnan kausityönjohtaja **Tiina Joas** muistuttaa, että hautakäynttilästä metallinkeräykseen kelpaa vain kansi. Käynttilän muoviosa kuuluu sekajätteeseen.

Biojäte maatuu mullaksi

Hautausmailla kerättävään biojätteeseen kelpaa kaikki maatuva jäte. Käytännössä siis kuihtuneet kukat, kasvit ja mullanjämät – kaikki sellainen, jota laittaisit kotonakin kompostiin. Hautausmaiden biojäte nimitään kompostoidaan ja seurakunnat käyttävät kompostimullan mm. nurmikoilla, hautojen täytteenä ja muussa viherrakentamisessa.

Rahola ja Joas harmittelevat, että maatuvan jätteen joukkoon kertyy turhan paljon muuta roskaa. Ongelmaa on yritetty ratkoa lisäämällä ohjeistusta ja käyttämällä kuvallisia ohjeita, mutta vielä tarvitaan viitseliäisyyttä ja yhteishenkeä hautausmaan kävijöiltä.

Hautakäynttilät sekajätteeseen

Kolmas hautausmailla kerättävä jätelaji on seka- eli loppujäte. Sinne kuuluvat esimerkiksi hautakäynttilöiden muovi- ja lasiosat sekä muoviset taimiruukut. Erillistä muovinkeräystä ei hautausmailla ole, mutta toisaalta esimerkiksi hautakäynttilöiden muoviosat eivät sinne kelpaisikaan.

Sekajätteeseen voi hautausmailla laittaa melkein pä kaiken, mikä ei ole maatuva roskaa eikä metallia. Hyvä on tosin muistaa, että led-tuikut ja -käynttilät ovat sähkölaitteita, joten niiden paikka ei ole hautausmaiden jäteasteella vaan asianmukaisessa sähkölaitteiden keräyksessä, esimerkiksi jäteasemilla tai isommissa kaupoissa.

Riikka ja Riku Pelo sekä Esa Ylönen esiintyvät lounaskonsertissa 10.8.2022 Kotkan kirkossa.

Kotkan kirkossa konserttien kesä

Suosittu Lounaskonserttien sarjan lisäksi järjestetään myös sarja iltakonsertteja. Lounaskonserteissa voi lahjoittaa kolehtiin Kotkassa asuvien ukrainalaisten hyväksi

Teksti: Irina Lampén, Heidi Nevalainen

Kotkan kirkossa järjestetään ensi kesänä runsaasti konsertteja. Suosittu lounaskonserttisarja palaa taas tauon jälkeen. Lounaskonsertteja kuullaan heinä-elokuussa keskiviikkoisin klo 12. Konserttien kesto on korkeintaan 45 minuuttia.

– Ehdit piipahtaa vaikka lounastunnilla nauttimaan monipuolisesta kauniista musiikista ja Kotkan kirkon upeasta akustikasta, houkuttelee kanttori **Irina Lampén** Kotka-Kymin seurakunnasta.

Lounaskonsertteihin on vapaa pääsy. Vapaaehtoinen kolehtimaksu ohjataan Kotkassa asuvien ukrainalaisten hyväksi seurakunnan diakoniatyön kautta.

Eksoottisia rytmejä ja musiikkiperhe

Lounaskonserttisarjan avaa Duo Haarala & Oliveira, joka esittää Brasiliassa rakastettuja rytmimusiikin helmiä. Duon muodostavat trumpettisti **Visa Haarala** ja kitaristi **Fabio de Oliveira**.

Eksoottisia säveliä kuullaan myös Galantina-yhtyeen Maistiaisia barokin Euroopasta -konsertissa. Ohjelma koostuu mm. italialaisesta ja ranskalaisesta barokista.

Mielenkiintoinen kokoonpano on myös elokuussa esiintyvä Heikkilän musiikkiperhe. Luvassa on mm. virtuoottisia viulukappaleita sekä kauniita ja koskettavia sellokappaleita. Perheen nuorimmat taiturit ovat 7-vuotias sellisti **Ruusu-Talviki Heikkilä** ja 9-vuotias viulisti **Lumikki Heikkilä**.

Upeita laulajia

Lounaskonserteissa kuullaan myös upeita laulajia. Kotkalaisille tutut **Riikka ja Riku Pelo** esiintyvät **Esa Ylösen** säestyksellä Barokista romantiikkaan - lauluja vuosisatojen takaa – konsertissa. Silloin kuullaan vokaalimusiikkia urkujen säestyksellä.

Kesäisiin tunnelmiin ja meren äärelle johdatellaan ”Niin paljon on aihetta lauluun” -konsertissa, jossa esiintyvät **Timo Lahtimo, Seija Kelavirta ja Susanna Apo-Syrjänen**.

Elokuussa vuorossa on monipuolinen lau-

lajatar **Emilia Vesalainen-Pellas**. Emilia tunnetaan erityisesti hänen lukuisistaan operettirooleistaan. Säestäjänä on Irina Lampén.

Taitavia urkureita

Urkumusiikkiakin kuullaan. Heinäkuussa konsertoi **Arttu Selonen**, joka on kuluva vuonna toiminut Kotka-Kymin seurakunnan kanttorinsijaisena. Urut soivat myös Bachia lounasaikaan -konsertissa, jossa esiintyy urkuri **Liisa Aaltola**. Aaltola toimii kirkkomusiikkona Pirkkalassa.

Lounaskonserttisarjan päättää 31.8. urkuri **Matti Vaakanainen**. Hän on toiminut aiemmin Kotka-Kymin seurakunnan kanttorina ja on nykyään Helsingin Vanhan kirkon urkuri. Vaakanainen esittää Bachin ja Mendelssohnin musiikkia.

Iltakonserteissa urkuja ja laulua

Lounaskonserttien lisäksi Kotkan kirkossa järjestetään kesällä kolme iltakonserttia. Urkumusiikin ystäville on tarjolla kaksi konserttia, joihin on vapaa pääsy ja vapaaehtoinen ohjelmamaksu. Torstaina 21.7. esiintyy ukrainalainen urkutaitelija **Taras Baginets**. Sunnuntaina 25.8. on tarjolla urkumusiikin ruisleipää eli J.S. Bachin **Markku Mäkisen** esittämänä.

Mäkinen aikoo vuosien 2022-2023 aikana soittaa J.S. Bachin koko urkutuotannon Martti Porthanin rakentamilla uruilla eri puolilla Suomea 14 konsertissa. Jokaisen ohjelman soiva kesto lähentelee kahta tuntia ja sisältää väliajan pienen tarjoilun kera.

Kotkan Meripäivien aikana 28.7. on tarjolla laulumusiikkia. ”Toni Edelmännin musiikkia ja tarinoita sävellysten takana” -konsertissa esiintyjinä ovat **Serafiina ja Ilari Edelmänn**.

Serafiina Edelmänn on tehnyt uransa oopperalaulajana, mutta on vaihtanut genreä ja aloittanut uuden uran kevyenmusiikin laulajana. Ilari Edelmänn on isänsä Toni Edelmännin tapaan säveltäjä ja klassinen pianisti. Konserttiin on vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

LOUNASKONSERTIT

Keskiviikkoisin klo 12 Kotkan kirkossa

- 6.7. Duo Haarala & Oliveira
- 13.7. Niin paljon on aihetta lauluun, Timo Lahtimo (laulu), Seija Kelavirta (haitari) ja Susanna Apo-Syrjänen (viulu)
- 20.7. Maistiaisia barokin Euroopasta, Galantina.
- 27.7. Arttu Selonen (urut)
- 3.8. Bachia lounasaikaan, Liisa Aaltola (urut)
- 10.8. Barokista romantiikkaan - lauluja vuosisatojen takaa, Riikka ja Riku Pelo sekä Esa Ylönen
- 17.8. Heikkilän musiikkiperhe
- 24.8. Emilia Vesalainen-Pellas
- 31.8. Matti Vaakanainen (urut)

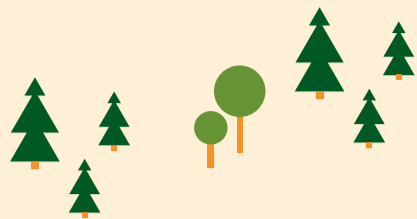
ILTAKONSERTIT

- To 21.7. klo 18 Taras Baginets (urut)
- To 28.7. klo 18 Toni Edelmännin musiikkia ja tarinoita sävellysten takana, Serafiina ja Ilari Edelmänn
- Su 25.8. klo 17 Markku Mäkinen (urut)

Hautausmaa kätkeä

Hautausmaat ovat tulvillaan historiaa ja kulttuuria. Tekisitkö tä
Kokosimme vinkkejä, mihin milläkin hautausmaalla

Teksti Heidi Nevalainen,

1. KYMIN VANHA HAUTAUSMAA

Kymin kirkon länsipuolella, Karhulantien varressa. Otettiin käyttöön 1700-luvulla.

Tutustu:

Täällä kannattaa kiinnittää huomiota upeisiin, vanhoihin muistomerkkeihin. Niihin on kirjoitettu mm. ammattinimikkeitä ja muistolauseita. Historiantuntija löytää hautaustalasta monia merkittäviä henkilöitäkin. Esimerkiksi kirkosta katsottuna vasemmalla on kaksi Nordmann-suvun hautausaluetta. Tykistöneveri David Anton von Nordmann oli Ruotsinsalmen linnoituksen komentaja. Hänen vanhimman poikansa Alexanderin kummi oli keisari Aleksanteri I.

Käytävän oikealla puolella puolestaan on pylväsmuistomerkki, joka kertoo, että paikkaan "on maahanpantu Gavrilon Posadin Kauppamies Pjotr Ivanovitch Sinebrychoff". Hän perusti Kotkaan panimon. Hänen poikansa Nikolai aloitti myöhemmin Helsingissä laajemman liiketoiminnan.

Tiesitkö?

Hautausmaata laajennettiin v. 1865, kun seurakunta sai lahjoituksena maata "1/4 tynnyrin alan" verran. Lainhuudatus kuitenkin unohtui, joten 46 vuotta myöhemmin huomattiin, ettei alue ollutkaan virallisesti seurakunnan. Asia saatiin onneksi järjestymään.

2. KYMIN SANKARIHAUTAUSMAA

Kymin kirkon länsipuolella. 380 sankarivainajaa.

3. HELILÄN HAUTAUSMAA

Kymin kirkon itäpuolella. Otettu käyttöön 1893. Kappelin takana kappelihautausmaa, joka on uurnalehto.

Tutustu:

Hautausmaan vanhimmat alueet ovat lähimpänä kappelia. Hautausmaan ensimmäinen hautaus on Hilma Kauppilan. Se on merkitty valurautalevyllä, jossa kerrotaan haudan olevan hautausmaan ensimmäinen.

Uurnalehdossa kannattaa katsoa lehtoon sijoitettua enkelipatsasta. Kivenhakkaaja Osmo Vikman veisti sen harvinaisesta Kymin harmaasta graniitista, joka on jo louhitu loppuun.

Tiesitkö?

Kun Kymin Vanha hautausmaa alkoi täyttyä, suunniteltiin uutta hautausmaata ensin Tampsankankaalle. Tuomiokapituli oli jo määrännyt sen hautausmaan paikaksi, mutta useat seurakuntalaiset valitsivat päätöksestä. Sen seurauksena asialle ei vuosikausiin tehty yhtään mitään. Vasta parikymmentä vuotta myöhemmin päädyttiin valitsemaan nykyinen paikka.

4. KOTKAN VANHA HAUTAUSMAA

Hyväntuulentien ja Kotkantien välissä. Otettu käyttöön 1896.

Tutustu:

Suuntaa ainakin osastoille 1 ja 2, parkkialueelta tullessa heti oikealla. Siellä muistomerkit edustavat hienosti 1800-luvun tyyliä. Löydätkö esimerkiksi edikulan eli rakennealun, jossa kaksi pylvästä kannattelee päätykolmiota? Lue myös muistomerkkien tekstejä: joissakin niistä kerrotaan jopa, kuka merkin on pystyttänyt.

Täältä löydät mm. Kotkan kaupungin ensimmäisen pormestarin Oskar August Backmanin haudan sekä pystyvauden, jossa on teksti "äiti Elisabet Yrjölä". Hän oli pitkäikäinen kaupunginkätilä, joka auttoi maailmaan monta kotkalaista.

Tiesitkö?

Hautausmaan viikimistilaisuuteen tuli yli 4000 henkeä, jotka kuljetettiin paikalle varta vasten varatulla 11-vaunuisella junalla sekä hinaajien vetämällä proomulla.

5. KOTKAN SANKARIHAUTAUSMAA

Kotkan kirkon vieressä. 428 sankarivainajan muistomerkki sekä jäänmurtaja Tarmon ilmapommituksessa kuolleiden muistopaasi.

6. MUSSALON HAUTAUSMAA

Kotkan Mussalossa, Santalahdessa, Niinilahdentie 33. Otettu käyttöön v. 1920.

Tutustu:

Hautausmaan kellotornin kello on peräisin vanhasta Lavansaaren kirkosta. Muistomerkeistä kannattaa ihaila etenkin suuria sukuhautoja. Suurin niistä lienee opettaja Eero Ulvisen ja hänen sukunsa. Ulvinen oli aktiivisesti mukana hautausmaan perustamisessa ja huolehti mm. hautausmaan tiliasioista ja paikkojen varaamisesta.

Tiesitkö?

Mussalon saari kuului aikoinaan Kymin seurakuntaan ja kotikirkko oli Kymin kirkko, jonne oli saaresta vaikea ja vaivalloinen matka. Hautausmaan perustaminen sai kimmokkeen hautausmaatossa sattuneesta veneturmasta, jossa yksi ihminen menehtyi.

7. METSÄKULMAN HAUTAUSMAA

Kotkan Suulisniemessä, Östringinkadun varrella. Otettu käyttöön v. 1925.

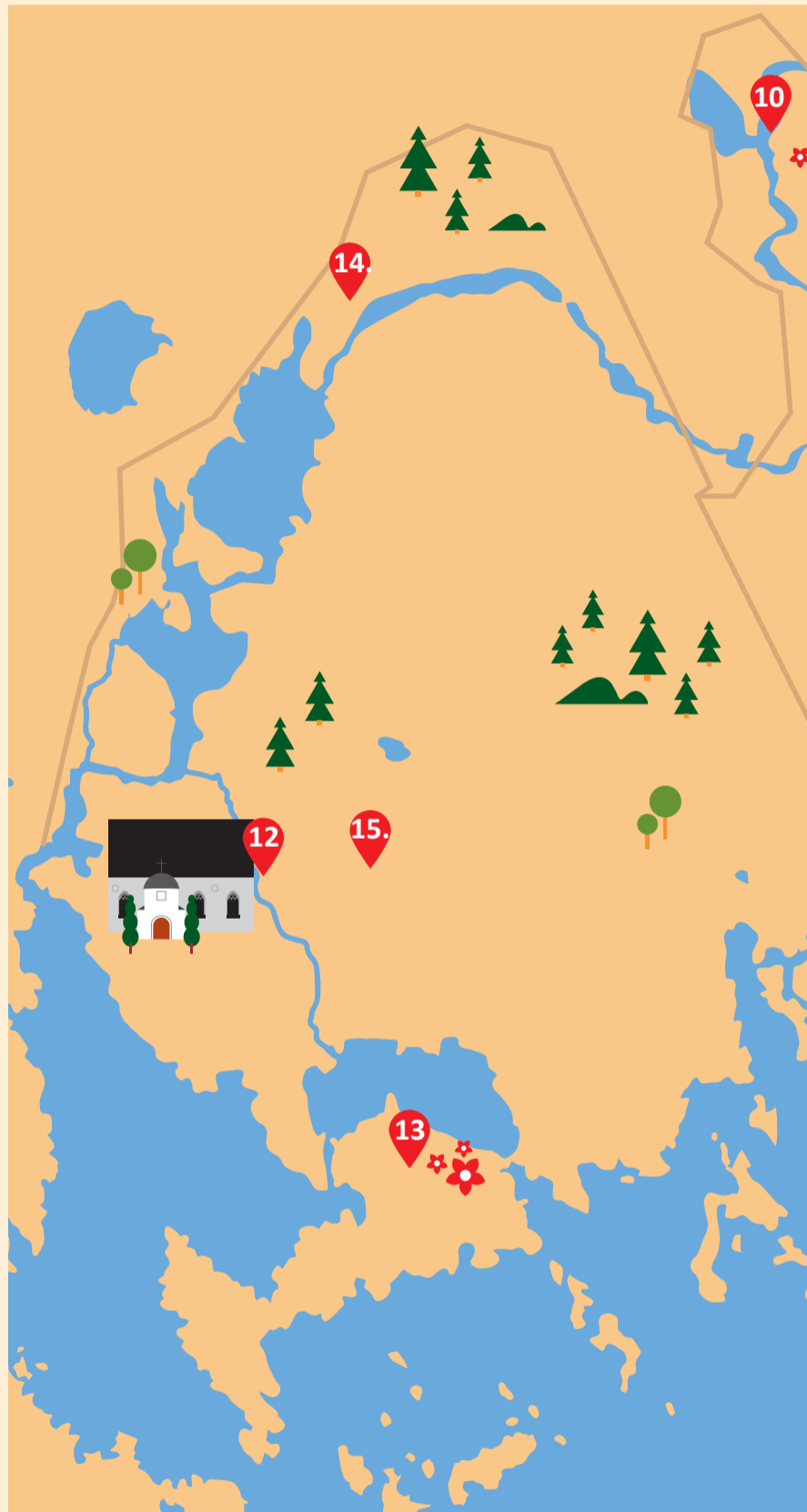
Tutustu:

Pääportin lähellä oleva, luonnonkivistä tehty muistomerkki oli alun perin Hallan sahan edustalla. Sen muistolaatassa on 33:n sodissa kaatuneen Hallan sahan työntekijän nimet.

Ihastele myös hautausmaalla kasvavia, iäkkäitä ja kookkaita mäntyjä.

Tiesitkö?

Metsäkulman siunauskappeli vihittiin käyttöön v. 1956, samana päivänä kuin Laajakosken kappeli. Aikoinaan Metsäkulman kappelissa pidettiin jopa jumalanpalveluksia ja pyhäkouluakin.

8. PARIKAN HAUTAUSMAA

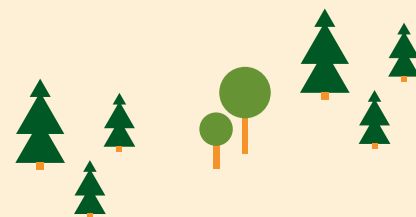
Kotkan Kierikkalassa. Otettu käyttöön 1910-luvulla.

Tutustu:

Hautausmaan keskivaiheilla on aikoinaan sijainnut hautauskappeli. Se purettiin vuonna 1985, mutta paikalla on vielä muistotaulu kappelista. Vanhan kappelin ympärillä oli kaarevasti sijoitetut hautarivit, joissa lepää mm. pommituksissa kuolleita kotkalaista sekä sodan jälkeä rintamalta saatuihin sairauksiin menehtyneitä miehiä. Parikan hautausmaalla on monia muistomerkkejä, kuten mereen hukkuneiden seurakuntalaisten muistomerkki. Hiljattain alueelle perustettiin myös Tyhjän sylin muistomerkki.

Tiesitkö?

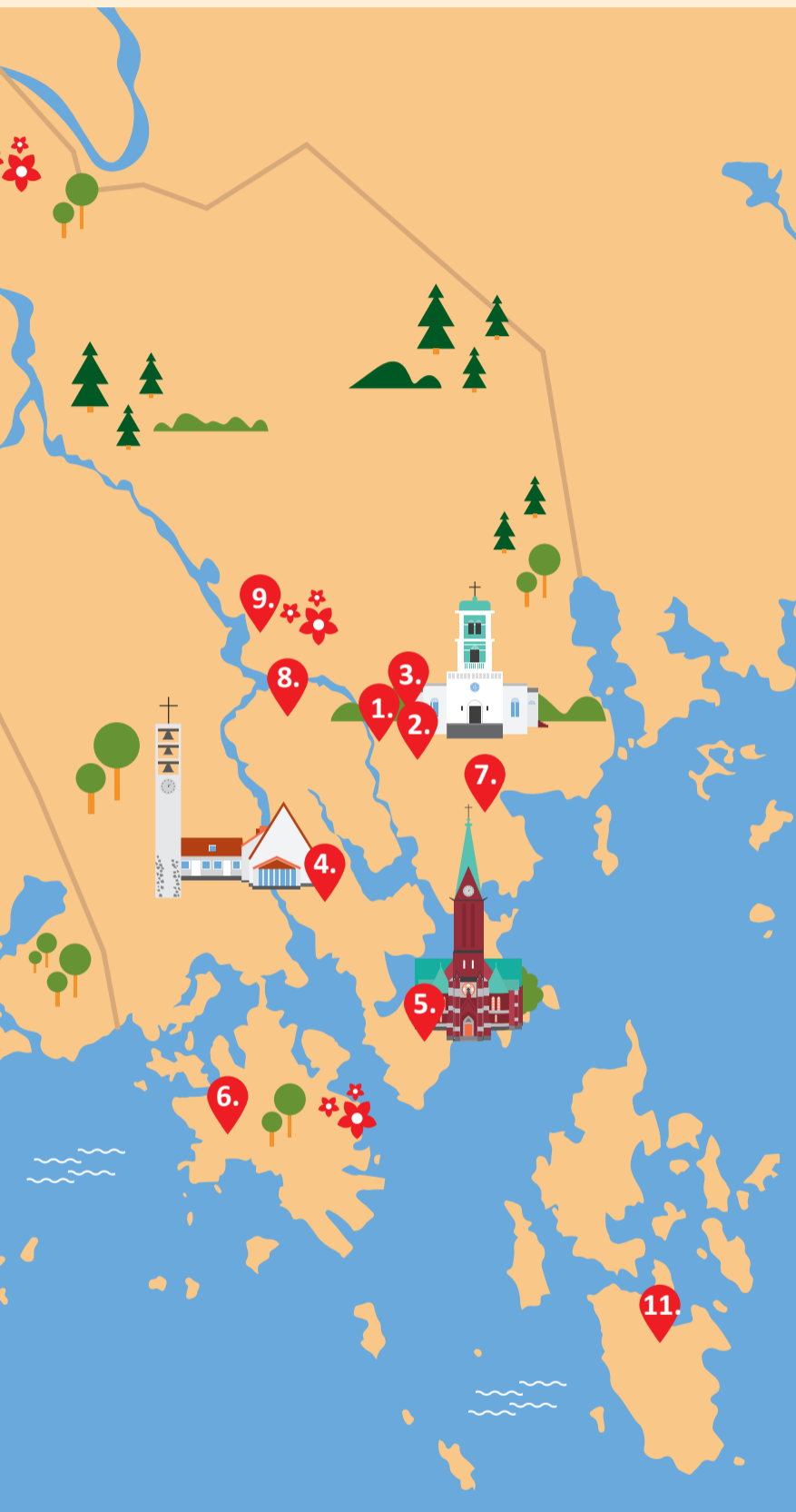
Kun hautausmaata perustettiin, suurin osa perustamiskuluista meni rautatiehen: hautausmaan viereen nimittäin johdettiin junaraidet. Vainajat kuljetettiin hautausmaalle junaan liitettyssä ruumisvaunussa. Vaunua varten rakennettiin myös katos ja paikalle hankittiin jopa puhelinkoppikin.

1000 tuuhansia tarinoita

Ennen kesänä kävelykierroksen Kotkan ja Pyhtään hautausmaalle? Hautausmaalla kannattaa kiinnittää huomioita.

piirros Nunu Halmetoja

9. LAAJAKOSKEN HAUTAUSMAA

Kotkan Laajakoskella, Laajakoskentien varressa. Otettu käyttöön v. 1920.

Tutustu:

Hautausmaan takaosassa, kappelista katsottuna oikealla, on islaminuskaisille varattu alue.

Osastolta 2 voi löytää Verner Vikmanin haudan. Vikman oli kivenhakkaaja, joka valmisti lukemattomia tämän ja muiden hautausmaiden muistomerkkejä. Hänen oma hautakivensä on tehty harvinaisesta Kymen harmaasta graniitista.

Kiviainekseen kannattaa kiinnittää huomio myös kappelia katsoessa. Sen tiilet ovat Kymijoen savea. Komea kappeli valmistui v. 2003.

Tiesitkö?

Hautausmaalle johtava tie saatiin järjestymään vasta 1950-luvulla. Sitä ennen hautausmaalle vedettiin lumirekeä ja myöhemmin tie aurattiin traktorilla.

10. HURUKSELAN HAUTAUSMAA

Kotkan Hurukselassa, os. Kahrinkangas 27. Otettu käyttöön v. 1951.

Tutustu:

Tie hautausmaalle kulkee vanhan maalaiskylän halki. Hautausmaan alue rajoittuu osittain Kymijokeen.

Tiesitkö?

Hautausmaan edustalla oli alkuvuosina puomi hevosten kiinnittämistä varten. Oli tavallista, että saattoväki kulki hevosilla tai jalan. Ennen hautausmaalle menoa saatto pysähtyi vainajan kotitalon kohdalla.

11. KIRKONMAAN HAUTAUSMAA

Kirkonmaan saarella. Otettu käyttöön v. 1927 Kuutsalon saaren asukkaiden hautausmaaksi.

Tutustu:

Jo pelkkä matka saarihautausmaalle on elämys, ja sen luonnonläheinen tunnelma kannattaa käydä aistimassa, jos mahdollisuus on.

Tiesitkö?

Kuutsalolaiset vastasivat alkuun itse hautausmaan kustannuksista, ja omaiset kaivoivat haudatkin itse. Saattoväki tuli paikalle moottoriveneillä ja heidän piti huolehtia myös papin kuljettamisesta.

12. PYHTÄÄN KIRKON HAUTAUSMAA

Pyhtään kirkonkylällä, kirkon vieressä.

Tutustu:

Moni suuntaa tänne ihaillemaan upeaa keskiaikaista kirkkoa, mutta myös kirkkoa ja kellotapulia ympäröivä vanha hautausmaa henkii historiaa. Alueella on myös sankarihautausmaa.

Tiesitkö?

Pyhtään kirkon alue ja kirkkorakenteet ovat huomioarvoisia myös arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta, ja kohde sisältyy Museoviraston ylläpitämään muinaisjään-
nösrekisteriin.

13. MUNAPIRTIN HAUTAUSMAA

Pyhtään Munapirtissä. Otettu käyttöön 1923.

Tiesitkö?

Munapirttiläiset vainajat kuljetettiin aiemmin moottoriveneillä Korkeaharjun hautausmaalle. Kun Munapirttiin saatiin oma hautausmaa, siirrettiin Korkeaharjulta muutaman vainajan jäännökset Munapirttiin.

14. HAAVISTON HAUTAUSMAA

Vastilassa, Antinniementie 43. Otettu käyttöön 1920-luvun lopulla.

Tutustu:

Hautausmaalla on Haaviston ja Vastilan sankarivainajien muistomerkki ja sankarihauta. Sinne on siunattu 25 isänmaan puolesta taisteluissa kaatunutta miestä.

Vieressä on myös idyllinen Haaviston kirkko, joka valmistui alun perin rukoushuoneeksi vuonna 1952. Rukoushuone vihittiin kirkoksi 1964.

Tiesitkö?

Kirkkorakennuksen perustukset oli ehditty saada valmiiksi ennen talvisotaa. Sitten inflaatio vei ison osan rahoista, joita kylän väki oli kerännyt, ja rakentaminen viivästyi.

15. KORKEAHARJUN HAUTAUSMAA

Länsikyläntie 290, Pyhtää. Otettu käyttöön v. 1890.

Tutustu:

Hautausmaalla on edelleen pystyssä vanhoja hautamerkkejä, -paaseja ja rautaristejä, joista osa on hyvinkin yksilöllisiä. Ensimmäinen Korkeaharjun hauta on pääkäytävän vasemmalla puolella.

Tiesitkö?

Hautausmaan perustamista pohdittiin jo 1800-luvun alkupuolella, mutta alue saatiin lunastettua vasta isonjaon valmistuttua. Valmisteluissa oli mennyt niin kauan, että hankittu alue huomattiin heti liian pieneksi.

MUUT HAUTAUSMAAT

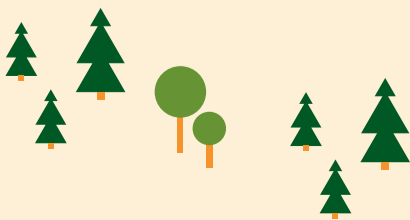
Saaristossa yksityisiä, ei seurakuntien omistamia hautausmaita on ainakin Kaunis-
saaren hautausmaa ja Haapasaaren hautausmaa Vanhankylänmaan saarella.

Kotkan Katariinanniemen eteläkärjessä oleva Ankkuriluoto toimii tuhkansirrottelu-
paikkana. Alue ei ole hautausmaa, joten sinne ei pidä tuoda lyhtyjä eikä muistomerk-
kejä.

Kotkan ortodoksinen hautausmaa sijaitsee Hovinsaarella. Pyhän Nikolaoksen kir-
kon vieressä aikoinaan sijainneesta hautausmaasta on säilynyt vain pieni osa.

Kotkan Vapaa-ajattelijain hautausmaa sijaitsee Kierikkalassa, lähellä Parikan hau-
tausmaata.

Lähteinä on käytetty Kaisu Harjunpään teosta
"Hiljaisuus puhuu - Kotka-Kymen seurakuntayhtymän hautausmaat"
sekä internetlähteitä.

TAPAHTUMAT PYHTÄÄN SEURAKUNNASSA

JUMALANPALVELUKSIA

- Su 29.5. klo 10 Sanajumalanpalvelus kirkossa
- Su 5.6. klo 10 Messu kirkossa
- Su 12.6. klo 10 Konfirmaatiomessu kirkossa
- Su 19.6. klo 10 Messu kirkossa
- La 25.6. klo 18 Juhannusillan hartaus Haaviston kyläkirkossa
- Su 26.6. klo 10 Sanajumalanpalvelus kirkossa
- Su 3.7. klo 10 Konfirmaatiomessu kirkossa
- Su 17.7. klo 10 Messu kirkossa
- Ke 20.7. klo 12 Kesämessu Abramian talossa Kaunissaaressa (Suurenkyläntie 25)
- Su 24.7. klo 10 Sanajumalanpalvelus kirkossa
- Su 31.7. klo 10 Messu kirkossa
- Su 7.8. klo 10 Messu kirkossa

- Su 14.8. klo 10 Pyhtää-viikon messu kirkossa
- Su 21.8. klo 10 Sanajumalanpalvelus kirkossa

Kesäillan hartaudet Korkeaharjun kappelissa

- Ke 8.6. klo 18
- Ke 6.7. klo 18
- Ke 3.8. klo 18

DIAKONIA

Kesälenkit ikäihmisille kesäkuussa

- tiistaisin 7.6., 14.6. ja 21.6. Lähtö klo 10 Siltakylän seurakuntatalolta. Teemme noin tunnin mittaisen lenkin rauhalliseen tahtiin ja juomme kahvit lenkin jälkeen. Lisätietoja Annelta p. 044 743 1105.

MUSIIKKI

- Pe 10.6. klo 19 Barokin hehkua - Naisia barokkioopperoissa konsertti kirkossa. Suomalaisen barokkiorkesterin yhtye. Sopraano Tuuli Lindeberg. Liput 25€ osoitteesta www.lippu.fi
- Ke 22.6. klo 19 Kaukokaipuuta-konsertti kirkossa, Riku Pelo, laulu, Ari Helander, piano, Johanna Tyni, sello ja Marjo Kaijansinkko, viulu.
- Ke 17.8. klo 19 Pyhtää-viikon konsertti kirkossa, kanteletaiteilija Ida Elina.

KESÄMESSU KAUNISSAARESSA

Ke 20.7. klo 12 Kesämessu Abramian talossa Kaunissaaressa (Suurenkyläntie 25)

Ida Elina juhlakiertueella Pyhtäällä

Popkanteletar Ida Elina konsertoi elokuussa Pyhtäällä. Konsertti on osa hänen 10-vuotisjuhlakiertuettaan. Ida Elina on tehnyt kanteletta tunnetuksi sekä Suomessa, että maailmalla jo 10 vuoden ajan. Sen kunniaksi laulaja-lauluntekijä julkaisee syksyllä 2022 uuden albumin sekä lähtee 10-vuotisjuhlakiertueelle. – Ihanaa päästä jälleen pitkän tauon jälkeen kiertämään Suomea! Odotan erityisesti kohtaamia ihmisten kanssa ja yhteisiä kokemuksia, toteaa Ida Elina. Kanteletaiteilija on saanut työstään useita tunnustuksia, kuten Vuoden Kantele-tunnustuksen ja radioiden Vuoden Joululevy -palkinnon. Lisäksi hän on voittanut 1. kansainvälisten kantelekilpailujen ammattilaissarjan. Tämän vuoden keväällä Ida Elina julkaisi kirjan, joka kertoo kanteleen uudesta noususta 2000-luvulla. Popkanteletar on esiintynyt mm. presidenteille ja tehnyt useita ulkomaankiertueita. Suomalaiselle yleisölle hän tuli tunnetuksi muun muassa Linnan juhlista ja Linnan jatkoilta.

Ida Elinan 10-vuotisjuhlakiertuekonsertti 17.8. klo 19 Pyhtään kirkossa. Liput 20 € ovelta, alle 18-vuotiaille vapaa pääsy.

Pyhtää-viikon messu 1500-luvun tunnelmissa

Pyhtää-viikon avaussunnuntain messussa perehdytään seinämaalauksiin. Kun lukutaitoa ei ollut, opittiin kuvista, ja myös Pyhtään keskiaikaisen kirkon kuoria ja seinäkoristavat maalaukset. Mutta millaisia saarnat olivat silloin?

Sunnuntain 14.8. messussa kuvitellaan itsemme aikaan ennen 1500-luvun puoliväliä. Kuulijat silloin muistivat vielä, miten heidän esivanhempansa olivat osallistuneet kirkon rakentamiseen. Tuoreemmassa muistissa olivat myös vainolaisten vierailujen koetukset ja katovuosien ankaruus. Pastori kiertää kirkossa ja kertoo, mitä seinämaalaukset tämän kaiken keskellä opettavat. Sitten kuullaan, että Turussa muuan Mikael Agricola on kirjoittanut aapisen ja alkanut kääntää Uutta testamenttia suomeksi.

Pyhtää-viikon avaussunnuntain messu järjestetään Pyhtään kirkossa sunnuntaina 14.8. klo 10 alkaen. Saarnan osuuden kesto on noin puoli tuntia.

Kaukokaipuuta -konsertti Pyhtään kirkossa

Pyhtään kirkossa kuullaan kesäkuussa konsertti Beethovenin sävellyksistä. Konsertissa esiintymässä ovat oopperalaulaja Riku Pelo ja musiikin maisteri Ari Helander. Mukana ovat myös Johanna Tyni sellossa ja Marjo Kaijansinkko viulussa.

Konsertin ohjelmistossa on muun muassa laulusarja ”An die ferne Geliebte” eli ”Kaukaiselle rakastetulle”, jota pidetään maailman ensimmäisenä laulusarjana. Beethoven sävelsi sen vuonna 1816, aikana, jolloin hänen tuotannossaan oli pidempi kesänto-kaus. Säveltäjän päiväkirjamerkinnot henkivät silloin syvää masennusta. Hänen elämänsä varjosti epäonni rakkaudessa.

Konsertissa kuullaan myös Beethovenin lauluja Christian Gellertin uskonnollisiin teksteihin. Yhtä niistä hän oli tehnyt, kun ensimmäiset merkit kuulon huonontumisesta ilmenivät. Laulu Vome Tode eli Kuolemasta kuvaa kuoleman läheisyyttä konkreettisella tavalla. Tämän jälkeen laulu ”Jumalan kunnia luonnossa” tarjoaa hätkädyttävän vastakohtan.

Pyhtäällä esitetään myös rakkauslaulu Adelaide, jonka Beethoven esitti pianistina yhdessä tuntemattomaksi jääneen laulajan kanssa Wienin kongressissa. Laulu on niin laajamuotoinen, että sitä voi pitää pienenä soolokantaattina.

Konsertissa esiintyvä Riku Pelo on oopperalaulaja, laulupedagogi, jazz-basisti, säveltäjä ja sovittaja. Viime vuosina hän on laulanut oopperaa mm. Suomen kansallisoopperassa. Hän on myös lauluyhtye Virtuuson alkuperäisjäsen. Ari Helander toimii pianonsoiton lehtorina Pohjois-Kymen musiikkiopistossa. Lisäksi hän esiintyy pianistina ja kamarimuusikkona.

Kaukokaipuuta - konsertti ke 22.6. klo 19 Pyhtään kirkossa Esiintymässä Riku Pelo ja Ari Helander. Mukana Johanna Tyni, sello ja Marjo Kaijansinkko, viulu.

Jo joutui armas aika - Suvivirsi kajahtaa Karhulan torilla

Sunnuntaina 5.6. vietetään jumalanpalvelusta Kymin kirkon sijaan Karhulan torilla. Helluntain messussa puhutaan Pyhästä Hengestä ja siitä, miten Jumala edelleen vaikuttaa meissä ja maan päällä. Samalla kiitetään alkavasta kesästä ja kajautetaan yhdessä Suvivirsi. Ehtoollinen jaetaan torilla ja messun jälkeen seurakuntakeskuksen pihassa on tarjolla kahvia ja makkaraa. Jumalanpalvelusta varten Karhulan torin lavan eteen tuodaan penkit, joten istumapaikkojakin on tarjolla.

Messussa musisoimassa on lauluryhmä kanttori Tarja Silvennoisen ja Susanna Haerin kanssa. Messun toimittavat kirkkoherra Anna-Tiina Järvinen ja kesäpappimme Hannamaria Yliraudanjoki. Tule sinäkin mukaan laulamaan kesä alkaneeksi!

Su 5.6. klo 14 Suvivirren sunnuntain torimessu Karhulan torilla. Messun jälkeen kirkkokahvit Karhulan srk-keskuksen sisäpihalla.

TAPAHTUMAT KOTKA-KYMIN SEURAKUNNASSA

JUMALANPALVELUKSIA

Katso tarkemmat messutiedot osoitteesta www.kotka-kyminseurakunta.fi.

Messu striimattuna osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi sunnuntaisin klo 10 Langinkosken kirkosta. (Huom! 10.7. ja 24.7. ei striimauksia)

- Arjen Hengähdys rauhan puolesta-rukoushetki ja ehtoollinen Kotkan kirkossa keskiviikkoisin klo 18.
- To 26.5. klo 14 Messu ja isosten siunaaminen Kymin kirkossa.
- Su 29.5. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa.
- Su 29.5. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 29.5. klo 14 Messu Kymin kirkossa.
- Su 5.6. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa.
- Su 5.6. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 5.6. klo 14 Suvivirren sunnuntain torimessu Karhulan torilla. Messun jälkeen kirkkokahvit Karhulan srk-keskuksen sisäpihalla.
- Su 12.6. klo 10 Messu, Päivärippikoulun konfirmaatiomessu Langinkosken kirkossa.
- Su 12.6. klo 12 Lohisoiton messu Sapokan laululavalla. Musiikkista vastaa Paljain jaloin & co.
- Su 12.6. klo 14 Messu, Konfirmaatiomessu H2 Kymin kirkossa.
- Su 19.6. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa.
- Su 19.6. klo 10 Messu, Konfirmaatiomessu H3 Kymin kirkossa.
- Su 19.6. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 19.6. klo 12 Kesäkirjokko Haapasaaren kirkossa. Lähtö Sapokasta (M/S Vikla) klo 10. Paluu Haapasaaresta klo 14 ja Sapokassa n. klo 16. Kuljetus meno-paluu 20 €, alle 14 v. lapset 10 €. Maksetaan veneessä.
- Su 19.6. klo 14 Messu, Konfirmaatiomessu H4 Kymin kirkossa.
- La 25.6. klo 18 Juhannuskirkko Kymin kirkossa.
- Su 26.6. klo 10 Messu, Tajja Tiilikan lähtösaarna Langinkosken kirkossa.
- Su 3.7. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa
- Su 3.7. klo 10 Messu, Konfirmaatiomessu H5 Kymin kirkossa.
- Su 3.7. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 3.7. klo 14 Messu, Konfirmaatiomessu H6 Kymin kirkossa.
- Su 10.7. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa. (ei striimausta)
- Su 10.7. klo 10 Messu, Konfirmaatiomessu H7 Kymin kirkossa.
- Su 10.7. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 10.7. klo 14 Messu, Konfirmaatiomessu H8 Kymin kirkossa.
- Su 17.7. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa.
- Su 17.7. klo 10 Messu, Konfirmaatiomessu H9 Kymin kirkossa.
- Su 17.7. klo 12 Puikkaripäivien messu Haapasaaren kirkossa. Tuuri lähtee Sapokasta klo 10, meno-paluu 20 €.
- Su 17.7. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 17.7. klo 14 Messu, Konfirmaatiomessu H10 Kymin kirkossa.
- Su 17.7. klo 14 Puistomessu Karhulan Jokipuistossa.
- Su 24.7. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa. (ei striimausta)
- Su 24.7. klo 10 Messu, Konfirmaatiomessu H11 Kymin kirkossa.
- Su 24.7. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 24.7. klo 14 Messu, Konfirmaatiomessu H12 Kymin kirkossa
- Su 31.7. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa.

- Su 31.7. klo 10 Messu, Konfirmaatiomessu H13 Kymin kirkossa.
- Su 31.7. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 31.7. klo 14 Messu, Konfirmaatiomessu H14 Kymin kirkossa.
- Su 31.7. klo 14 Hurukselan hautausmaahartaus Hurukselan hautausmaalla.
- Su 7.8. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa.
- Su 7.8. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 7.8. klo 14 Messu Kymin kirkossa.
- Su 14.8. klo 10 Lähetysmessu Langinkosken kirkossa. Messun jälkeen lähetystapahtuma.
- Su 14.8. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 14.8. klo 14 Messu Kymin kirkossa.
- Su 21.8. klo 10 Messu Langinkosken kirkossa.
- Su 21.8. klo 12 Messu Kotkan kirkossa.
- Su 21.8. klo 14 Hiljaisuuden kävelymessu Kymin kirkon vieressä olevassa Hiljaisuuden puutarhassa.

SANA JA RUKOUS

- Keskiviikkoisin klo 20 Iltahartaus verkossa www.facebook.com/kotkakymi
- Ma 30.5. ja 13.6. klo 18.30-20.30 Healing Rooms -rukousklinikka Karhulan srk-keskuksessa. Rukoillaan puolestasi.

MUSIIKKI

- To 26.5. klo 17 Hengellisen musiikin konsertti Kymin kirkossa. Tapio Jokinen, laulu ja Mikko Hauhia, piano. Ohjelma 10 €.
 - Su 29.5. klo 16 Kesän kynnyksellä -syntymäpäiväkonsertti ”Irina Lampén 50 vuotta” Kotkan kirkossa. Musiikkia vuosien varrelta. Konsertissa mukana myös Jaana Jokimies (urut) ja Katrin Nachtigall (viulu). Vapaa pääsy, vap. eht. ohjelmamaksu ukrainalaisten tukemiseen diakoniatyön kautta.
 - La 18.6. klo 18 ”Omistettu” - Tero Kuparisen konsertti. Käsiohjelma 10€, tulot lahjoitetaan Ukrainan pakolaisten hyväksi Kirkon Ulkomaanavun kautta. Konsertin jälkeen iltakahvit ja -teet lähetystyön hyväksi. Illan päätteeksi iltahartaus klo 19.30.
 - To 21.7. klo 18 Urkukonsertti Kotkan kirkossa Taras Baginets, urut (Ukraina) Vapaa pääsy. Vap. eht. ohjelmamaksu Kotkassa asuvien ukrainalaisten hyväksi diakoniatyön kautta.
 - To 28.7. klo 18 Serafiina ja Ilari Edelmännin konsertti Kotkan kirkossa. Toni Edelmännin musiikkia ja tarinoita sävellysten takana. Vapaa pääsy. Ohjelma 10 €.
 - Su 28.8. klo 17 Bach elää! -konsertti Kotkan kirkossa. Markku Mäkinen, urut. Alkaa klo 17, klo 18 väliaika ja välipalatarjoilu, jatkuu klo 18.30. Vapaa pääsy. Ohjelma 10 €.
 - Katso lounaskonsertit s. 7.
- Kesän kesälaulajaiset:**
- To 30.6. klo 18 Kahvila Keisarinmajalla.
 - To 7.7. klo 18 Metsolan siirtolapuutarhassa.
 - To 14.7. klo 18 Langinlaakson siirtolapuutarhassa.
 - To 21.7. klo 18 Korelan siirtolapuutarhassa.
 - To 4.8. klo 18 Karhuvuorella (paikka tarkentuu myöhemmin).
 - To 11.8. klo 18 Kyminlinnan kesäteatterilla.

DIAKONIA

- To 16.6. klo 13 Diakonian kesäpiiri senioreille Kotkan srk-keskuksen kahviossa.

LÄHETYSTYÖ

- Lähetyskahvio keskiviikkoisin 1.6., 8.6., 15.6., 22.6., 6.7., 13.7., 20.7., 27.7., 3.8., 10.8., 17.8., 24.8. ja 31.8. klo 9-12 Karhulan srk-keskuksessa.

AIKUISET

- La 11.6. Retki Kylväjän kesäpäiville Vierumäelle. Ohjelmassa mm. asiaa pakolaistyöstä ja ajankohtaisia uutisia lähetystyöstä. Matka on ilmainen, ruoka maksetaan itse. Bussi Kotkan srk-keskuksesta klo 7 - Langinkosken kirkolta klo 7.10 - Karhulan srk-keskus klo 7.15 - Heinola. Lähtö takaisin klo 15.45. Matkalla mukana Hira. Ilm. retkelle to 2.6. menn., p. 040 196 7505 tai paivi.ihatsu@evl.fi
- To 18.8. klo 17 Gospel-lattarit ja venyttely Kotkan srk-keskuksessa. Syyskausi alkaa, jatkuu viikoittain.
- To 25.8. klo 17 Naisten saunailta Höyterissä. Kuljetus 5 €. Lähtö klo 16.30 Kotkan srk-keskukselta - Langinkosken kirkon pys. - Karhulan srk-keskus - Höyteri. Tarvittaessa matkan varrelta. Paluu klo 19.30. Ilm. Päivi Ihatsulle viim.ed.päivänä p. 040 196 7505.
- Ke 31.8. klo 17.30 Suru/vertaisryhmä itsemurhan tehneiden läheisille Karhulantie 31, Alasalissa. Ryhmä kokoontuu 31.8., 7.9., 14.9., 28.9., 5.10 ja 12.10. Ryhmässä voi jakaa ajatuksia muiden saman kokeneiden kesken luottamuksellisessa, vertaistuellisessa seurassa. Osallistujilta toivotaan sitoutumista joka kerralle. Ilm. 26.8. menn. Hanna Kokkomäelle p. 044 752 9546 tai <https://surunauha.net/kotka22>
- To 1.9. klo 16.30 Miesten saunailta Höyterissä. Meno omin kyydein.

NUORET

Katso toiminta osoitteesta www.kotka-kyminseurakunta.fi/nuoret

LAPSET JA PERHEET

Tarkemmat tiedot löydät Facebookista: Kotka-Kymin lapsi- ja perheyö sekä nettisivuilta os. www.kotka-kyminseurakunta.fi/lastenkerhot

- To 2.6. klo 15-18 Myllyn kesäpäivä Myllyn pihalla, Gutzeitintie 14, Kotkassa. Kesäistä toimintaa lapsiperheille.
- Kesätoimintaa lapsiperheille:
 - ma 6.6. klo 13-15 Tavastilan koulun piha-alueella
 - ti 7.6. klo 9-11 Pietanpolun leikkikentällä
 - ti 7.6. klo 13-15 Aittakorven srk-talon pihalla
 - ke 8.6. klo 9-14 Äijänniemen uimarannalla (makkaranpaistomahdollisuus)
 - to 9.6. klo 9-15 Katariinan meripuistossa (makkaranpaistomahdollisuus)
 - pe 10.6. klo 9-14 Santalahden uimaranata (makkaranpaistomahdollisuus)
 - Ti 9.8. klo 17-19 Ilta kouluun lähteille Höyterin leirikeskuksesta. Koulutielle lähtevät siunataan ja he saavat lahjan seurakunnalta. Ohjelmaa sekä mahdollisuus saunomiseen. Ennakkoilmoittautuminen.

MUUT

- Kotkan kirkko avoinna yleisölle (Tiekirkko) ensi kesänä ajalla 6.6.-29.7.2022 ma-pe klo 12-18. Juhannusaattona suljettu. Opas paikalla.
- Haapasaaren kirkko avoinna yleisölle tarvittaessa. Avaimen saa lainata Haapasaaren Osuuskaupasta.
- Kotkan kirkko avoinna su klo 13.30-14.30 ja Kymin kirkko su klo 15.30-16.30 hiljentymistä ja sielunhoitoa varten.

HILJAISUUDEN ARKIPÄIVÄ

To 9.6. klo 10 Hiljaisuuden arkipäivä Helilän srk-talossa. Retriitinomainen päivä, jolloin voit pysähtyä ja kuulostella sisintäsi, luonnon heräämistä ja Luojaan läsnäoloa. Päivää rytmittävät lyhyet rukoushetket ja ruokailu. Muun ajan voit käyttää lueksellen, oleillen ja nauttien. Retriiteissä ollaan perinteisesti aivan hiljaa. Olemme Helilän srk-talolla ja sen piha-alueella. Ruokamaksu 10 €, maksetaan korttimaksuna paikan päällä. Ilm. viim. 26.5. os. www.kotka-kyminseurakunta.fi/retriitit. Päivä järjestetään yhdessä Haminan srk:n kanssa. Ohjaajina Elina Rajala ja Riikka Kluuvu-Pihlajamaa.

HAAPASAAREN MESSUT KESÄLLÄ

Su 19.6. klo 12 Kesäkirjokko
Su 17.7. klo 12 Puikkaripäivien messu
Su 28.8. klo 12 Kesäkauden päätösmessu
Haapasaaren kirkossa.
Lähtö Sapokasta (M/S Vikla) klo 10. Paluu Haapasaaresta klo 14 ja Sapokassa n. klo 16. Kuljetus meno-paluu 20 €, alle 14 v. lapset 10 €. Maksetaan veneessä.

YHESSÄ - PERHELEIRIPÄIVÄ

La 6.8. klo 8-20 Yhessä -perheleiripäivä Höyterin leirikeskuksesta. Yhdessä tekemistä, rukousta ja Raamatun tutkimista, hyvää ruokaa ja hyvää seuraa! Tervetuloa mukaan koko perheen voimin. Lapsille omaa ohjelmaa. Leiripäivän hinta 15 € aikuiset, 7-14 v. 5 €, alle kouluikäiset ilmaiseksi. Ilmoittautumiset 29.7. mennessä p. 040 196 7505 tai paivi.ihatsu@evl.fi Lisätietoja: Marianne Vitikainen-Mojica, p. 041 462 6202.

Kaupunginpuutarhuri Mari Nenonen (oikealla) ja viherympäristön osallisuuskoordinaattori Inka Setälä suunnittelevat tulevan kesän puistokummiprojektia.

Sipulikukkien katsastusta ja moottorisahan laulattamista

Mari Nenosen työpöydällä on yhtä lailla Kotkan Kantasataman puistoalueiden suunnittelu kuin Katriinan Meripuiston vessan toteuttaminen.

Teksti ja kuva: Ville Vanhala

Tulevana kesänä Kotkaan saadaan puistokummeja. Tammikuussa Kotkan kaupunginpuutarhurin virassa aloittanut 43-vuotias **Mari Nenonen** kertoo, että kaupungin viheralueilla vapaaehtoisina toimivien puistokummien ensisijainen tehtävänä on huolehtia alueiden siisteystä.

– Roskaaminen on yhä ongelma, mikä koronapandemian aikana korostui entisestään, Nenonen kertoo.

Puistokummeina kotkalaisilla on Nenosen mukaan mahdollisuus huolehtia omasta ympäristöstään ja vaikuttaa omalla esimerkillään kaupunkilaisten asenteisiin.

– Tällä hetkellä puistokummeiksi on ilmoittautunut noin 30 kaupunkilaista, joista vajaat puolet sijoittuu kaupungin alueilla laiduntavien lampaiden paimeniksi.

Koirahoitolan takametsässä

Parikkalasta lähtöisin oleva Mari Nenonen on maatalon tytär, joka rentoutuu ”laulattamalla” moottorisahaa kotinsa Kiviharhun Koirahoitolan lähimetsässä.

– Kun kiskaisee sahan käyntiin ja laittaa kuulokkeet päähän, niin stressi unohtuu. Saatan sahatessani jopa vapautua laulamaan, koska en sahatessani kuule omaa ääntäni.

Kiviharjun Koirahoitolassa on 18 paikkaa majoitettaville koirille ja Nenosen toimiessa kaupunginpuutarhurina ja koirahoitolasta vastaa hänen palkkaamansa työntekijä.

Alun perin ammatiltaan medianomiksi valmistunut Nenonen ehti työskennellä pitkään pääkaupunkiseudulla tapahtumatuottajana ennen kuin hän hakeutui puutarha-alan koulutukseen.

Tutkitusti tiedetään, miten suuri merkitys kaupunkien ja taajamien viheralueilla on ihmisten virkistäytymiseen ja myös suoraan terveyteen.

– **Mari Nenonen**

– Tapahtumatuottajan työ oli jo liian stressaavaa, joten päätin vaihtaa ammatia.

Vuonna 2013 hortonomiksi valmistuttuaan Nenonen suuntasi puutarha-alan töihin ja kokiksi Saksaan ja Itävallan Alpeille. Keski-Euroopassa eläneenä ja paljon matkustelleena Nenonen on pannut merkille, miten paljon ulkomailla ar-

vostetaan paitsi suomalaista luontoa niin myös viherrakentamista.

– Suomen lisäksi Kotka tunnetaan myös kansainvälisesti puistoistaan. Ei ole lainkaan liioiteltua sanoa, että Kotka on Pohjolan puistopääkaupunki.

”Suurissa saappaissa”

Reilut kolme vuotta sitten Kotkaan astuttuaan Mari Nenonen ehti työskennellä kaupungin puisto-osaston työnohjaajana ja maisemasuunnittelijana ennen kuin hänet valittiin kaupunginpuutarhuriksi. Organisaatiomuutoksen seurauksena Nenosen vastuulla on nykyisenä kaupunginpuutarhurina suunnittelutyö.

– Se on laaja kenttä, mikä ulottuu Katriinan Meripuiston vessan pystyttämistä rakenteilla olevan Kantasataman eri alueiden yhteensovittamiseen.

Pienempien kehityshankkeiden lisäksi Nenonen on myös mukana Kantasataman suunnittelutyössä.

– Kantasataman mittavan hankkeen luonteessa on kuitenkin vielä kaavan vuoksi väliaikaisuutta, sillä alueen odotetaan tulevaisuudessa edelleen kehittyvän.

Kaupungin keuhkot

Kotkan kaupungin alueella on noin 15 puistoa ja Mari Nenosen mukaan Kotkassa on kaupungin kokoon nähden huo-

mattavan paljon erikoispuistoja.

– Puistot on tehty kaupunkilaisten käyttöön. Tutkitusti tiedetään, miten suuri merkitys kaupunkien ja taajamien viheralueilla on ihmisten virkistäytymiseen ja myös suoraan terveyteen, Nenonen sanoo.

– Puistoja voidaan pitää myös kaupungin keuhkoina, sillä puistot tasaavat lämpötilaeroja ja mikä täällä merenrantakaupunki Kotkassa on oleellista, myös tuuliolosuhteita.

Tätä nykyä Kotkan puistot houkuttelevat kaupunkiin myös matkailijoita. Nenonen kertoo upeasti toteutetut, monipuoliset puistot ovat helposti saavutettavissa, koska ne sijoittuvat varsin pienelle alueelle.

– Puistot voivat olla vetovoimatekijä myös kaupunkiin mahdollisesti sijoittuville uusille yrityksille.